

ความสอดคล้องระหว่างหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติกฎีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย :

ศึกษากรณีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปวิธ ชานีประศาสน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

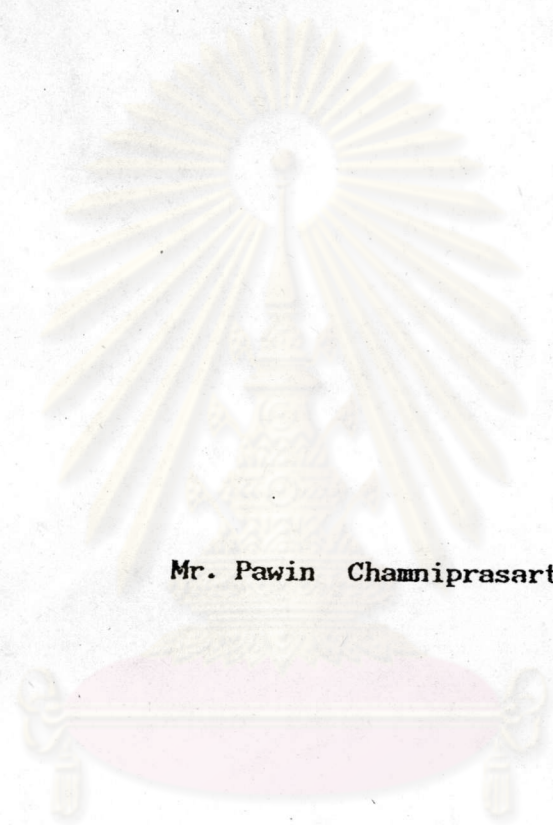
พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-305-6

116511923

012143

COMPATABILITY OF DEMOCRATIC PRINCIPLE AND BEHAVIOR :
A CASE STUDY OF GRADUATE STUDENTS, CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mr. Pawin Champrasart, 1960-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย : ศึกษากรณีนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นายปวิณ ชำนิประศาสน์

ภาควิชา

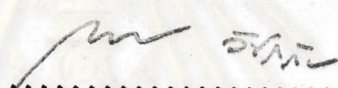
การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

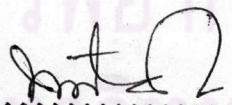

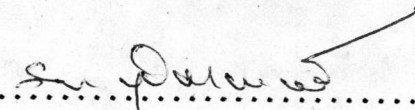
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ข้างนี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสอดคล้องระหว่างหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติกฎปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย : ศึกษากรณีนิสิตในศิววิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต

นายปวิณ ชานีประศาสน์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

ภาควิชา

การปกครอง

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

การปกครองในระบบประชาธิปไตยจะมั่นคงได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนในหลักการกับการประพฤติกฎปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยของประชาชนในสังคมนั้น โดยที่ประชาชนของสังคมนอกจากจะยึดมั่นและเคารพซึ่งหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ยังจะต้องมีการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่สอดคล้องไปกับหลักการนั้นด้วย

นิสิตนักศึกษานั้นถือได้ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศในอนาคต การมีทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองเช่นไร ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศ การที่นิสิตในศิววิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย กับ การประพฤติกฎปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย จึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญประการหนึ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงระดับการมีความสอดคล้องของทัศนคติ-ระหว่างการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย กับ การประพฤติกฎปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยของนิสิตในศิววิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งระดับของการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย และระดับการมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย ตัวแปรที่นำมาพิจารณาในการศึกษาคือ เพศ สาขาวิชา อายุ อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจของนิสิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2528 จำนวน 317 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้วิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และการทดสอบ ค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ไม่มีความสัมพันธ์ในหมู่ นิสิตปริญญาโทระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย โดยสนับสนุนในหลักการที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่ามีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย
2. เพศไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกัน และพบว่าเพศไม่มีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยและการมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย
3. สาขาวิชาไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกัน และพบว่าสาขาวิชาไม่มีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย แต่สาขาวิชามีอิทธิพลต่อการมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย โดยพบว่า นิสิตสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยสูงกว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์
4. อายุไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกัน และพบว่าอายุไม่มีอิทธิพลต่อการมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย แต่อายุมีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย โดยนิสิตกลุ่มที่มีอายุมากมีระดับการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยสูงกว่านิสิตกลุ่มที่มีอายุน้อย
5. อาชีพไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกัน และพบว่าอาชีพไม่มีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยและการมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย

6. ฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสับสนคลั่งระหว่างการสนับสนุนในหลักการประชาธิปไตยกับการประหตุติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกัน และพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย แต่ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการมีการประหตุติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย โดยพบว่า นิสิตกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีระดับการประหตุติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตยสูงกว่านิสิตกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Compatability of Democratic Principle and
 Behavior : A Case Study of Graduate
 Students, Chulalongkorn University

Name Mr. Pawin Chamniprasart

Thesis Advisor Associate Professor Pornsak Phongphaew, Ph.D.

Department Government

Academic Year 1986

ABSTRACT

The stability of democratic system of government is subject to one important element. That is the compatability of democratic principle and behavior of all the people in the society. The citizens must respect and strictly observe fundamentals of the democratic government. Citizens must also behave themselves in accordance with what they believe.

Since university students are regarded as the future leaders, their political attitude and behavior greatly affect the political and democratic development of the country. In that sense, the compatability of democratic principle and behavior of Chulalongkorn graduate students becomes an important condition for Thai democracy.

This research is designed to study the compatability and level of support of democratic principle and behavior of Chulalongkorn's graduate students. The variables employed are sex, fields of study, age, occupation and socio-economic status.

Multistage sampling used in this research covers 317 Chulalongkorn University's graduate students who enrolled in the first semester, 1985. The methods of the study are based on empirical study or field survey by means of questionnaire. Data analysis is presented in percentage, arithmetic mean and T-test. The test results are reported by using tables with description.

The study produces the following results:

1. No compatibility of democratic principle and behavior is found among the Chulalongkorn University graduate students. They show acceptance of democratic principles more than democratic behavior.
2. Sex does not affect the compatibility and level of support of democratic principle and behavior. Neither it influences democratic principles nor behavior.
3. The compatibility of democratic principle and behavior is not affected by fields of study. Again, fields of study show no relationship to the level of support for democratic principle, but fields of study produce results on democratic behavior at the 0.05 level of statistical significance. The social science-humanities students are likely to possess a higher level of democratic behavior than science students.
4. Age does not affect the compatibility of democratic principle and behavior, and the research points out that is no

relationship between age and democratic behavior. However, the level of support for democratic principle is found to correlate with age at 0.05 level of significance. The older students are likely to have a higher level of support for democratic principle.

5. No connection is found between occupation and the compatibility or the level of support of democratic principle and behavior.

6. The socioeconomic status does not affect the compatibility of democratic principle and behavior. Neither the socio-economic status is related with the level of support for democratic principle. The socio-economic status, however, is significantly correlated with democratic behavior at 0.05 level. The students with lower socio-economic status possess a higher level of democratic behavior than the students with higher socio-economic status.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกศศิริกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ สิ่งที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา อีกทั้งแก้ไขข้อบกพร่องในด้านเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ จรุง สุภาพ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์ ที่ได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาแก้ไขให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านที่ได้ให้ความกรุณาให้ความช่วยเหลือในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความร่วมมือในการ คอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ญาติพี่น้องทุกคนของผู้วิจัยที่ได้ให้ความ กรุณาสนับสนุนด้านการศึกษากับผู้วิจัย

นายปวิม ชานิประศาสน์

4 ธันวาคม 2529

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
สภาพทั่วไปของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	10
สมมุติฐานของการศึกษา.....	10
นิยามศัพท์.....	11
ขอบเขตของการศึกษา.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 แนวความคิดใน.....	14
ความหมายของประชาธิปไตย.....	14
ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับประชาธิปไตย.....	19
แง่มุมต่าง ๆ ของประชาธิปไตย.....	21
ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความมั่นคงของประชาธิปไตย.....	40
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยและการประพฤติ ปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย.....	50
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	60

	๓
4 ผลการศึกษา.....	75
ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤตินิติ	
ที่เป็นประชาธิปไตย.....	75
เพศกับความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤตินิติ	
ที่เป็นประชาธิปไตย.....	81
สาขาวิชากับความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤตินิติ	
ที่เป็นประชาธิปไตย.....	92
อายุกับความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤตินิติ	
ที่เป็นประชาธิปไตย.....	102
อาชีพกับความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤตินิติ	
ที่เป็นประชาธิปไตย.....	112
ฐานะทางเศรษฐกิจกับความสอดคล้องระหว่างหลักการ	
กับการประพฤตินิติที่เป็นประชาธิปไตย.....	123
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	136
สรุปผลการศึกษา.....	137
อภิปรายผล.....	141
ข้อเสนอแนะ.....	157
เอกสารอ้างอิง.....	163
ภาคผนวก.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	197

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	61
3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	62
3.3 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	70
4.1 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย...	77
4.2 การเปรียบเทียบการสนับสนุนหลักการที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยเพศ..	86
4.3 การเปรียบเทียบการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยเพศ....	87
4.4 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยเพศ.....	88
4.5 การเปรียบเทียบการสนับสนุนหลักการที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยสาขาวิชาที่เรียน.....	97
4.6 การเปรียบเทียบการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยสาขาวิชาที่เรียน.....	98
4.7 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยสาขาวิชาที่เรียน.....	99
4.8 การเปรียบเทียบการสนับสนุนหลักการที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยอายุ.....	107
4.9 การเปรียบเทียบการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยอายุ.....	108
4.10 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยอายุ.....	109
4.11 การเปรียบเทียบการสนับสนุนหลักการที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยอาชีพ.....	118
4.12 การเปรียบเทียบการประพฤติกฎบัตรที่เป็นประชาธิปไตย จำนวนโดยอาชีพ.....	119

- 4.13 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย
 จำนวนโดยอาชีพ..... 120
- 4.14 การเปรียบเทียบการสนับสนุนหลักการที่เป็นประชาธิปไตย
 จำนวนโดยฐานะทางเศรษฐกิจ..... 129
- 4.15 การเปรียบเทียบการประพฤติกฎีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย
 จำนวนโดยฐานะทางเศรษฐกิจ..... 130
- 4.16 ความสอดคล้องระหว่างหลักการกับการประพฤติกฎีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย
 จำนวนโดยฐานะทางเศรษฐกิจ..... 131

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ แรงจูงใจและพฤติกรรม.....	52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย